

Anmälan mot Försäkringskassan om dröjsmålet med att verkställa en länsrättsdom

---

Anmälan

I en anmälan, som kom in till JO den 27 augusti 2009, anförde AA att Försäkringskassan inte hade respekterat att Länsrätten i Skåne län (numera Förvaltningsrätten i Malmö) funnit honom berättigad till sjukpenning. AA framställde även ett yrkande om skadestånd.

Utredning

Vid telefonsamtal med Försäkringskassan den 31 augusti 2009 inhämtade JO uppgiften att kassan fortfarande inte hade tagit ställning till om den aktuella domen, som inkommit till myndigheten den 20 juli 2009, skulle överklagas eller inte. Försäkringskassan hade heller vidtagit några verkställighetsåtgärder med anledning av domen ifråga.

Ärendet remitterades därefter till Försäkringskassan som anmodades att yttra sig över det som AA hade anført.

I sitt remissvar anförde Försäkringskassan, genom chefsjuristen BB, följande.

Enligt AA:s anmälan till JO har Försäkringskassan dröjt med att verkställa en dom från Länsrätten i Skåne län där länsrätten bedömde att AA hade rätt till sjukpenning.

Enligt 20 kap. 13 § tredje stycket lagen (1962:381) om allmän försäkring (AFL) ska domstols beslut gälla omedelbart, om inte annat föreskrivs i beslutet eller bestäms av den domstol som har att pröva beslutet.

Enligt 20 kap. 13 § AFL ska ett överklagande komma in inom två månader från den dag då beslutet meddelades.

I Försäkringskassans vägledning 2001:7 Omprövning, ändring och överklagande av Försäkringskassans beslut finns ett metodstöd som anger hur domar och beslut från domstolarna ska hanteras. Där sägs bland annat följande. I de fall domen i länsrätten innebär en ändring av Försäkringskassans beslut ska omprövningsenheten snarast skicka domen till den processjuridiska enheten som ska ta ställning till om domen ska överklagas eller inte. Den processjuridiska enheten ska efter granskningen av domen ta ställning till om domen ska överklagas eller inte och om Försäkringskassan ska begära inhibition eller inte. Den processjuridiska enheten ska snarast

meddela sitt ställningstagande till chefen för den enhet som handlägger aktuell förmån.

Utredning

Försäkringskassans interna utredning med anledning av JO:s begäran om yttrande visar följande.

Länsrätten upphävde i dom den 20 juli 2009 Försäkringskassans beslut och fastställde att AA från och med den 1 september 2007 hade rätt till sjukpenninggrundande inkomst baserad på den danska inkomst som han uppbar före förvärvsavbrott den 31 december 2006. Målet visades åter till Försäkringskassan för erforderlig handläggning.

Domen kom från länsrätten till Försäkringskassan, omprövningsenheten i Stockholm, den 27 juli 2009. Den 28 juli 2009 rekvirerade processjuridiska enheten i Malmö domen och akten för att ta ställning till om domen skulle överklagas eller inte.

Den 1 september 2009 överklagades domen till kammarsätten. Försäkringskassan begärde inhibition av länsrättens dom. Kammarrätten meddelade prövningstillstånd den 16 september 2009 men avlog Försäkringskassans begäran om inhibition.

Den 25 september 2009 underrättades NFC Stockholm och omprövningsenheten i Halmstad om att domen omedelbart skulle verkställas. Den 9 oktober 2009 fastställdes SGI-beslutet utifrån kammarrättens [rätteligen länsrättens, JO:s anmärkning] dom. Första utbetalning i ärendet har bokföringsdag den 2 november 2009.

Försäkringskassans slutsatser

Domen diskuterades vid ett telefonmöte den 1 september 2009 med anledning av ett liknande ärende som skulle överklagas till Regeringsrätten. Ärendet gällde en tolkning av EG:s förordning 1408/71. På grund av dess komplexitet har handläggningen tagit längre tid än vad som är vanligt.

Domar ska dock verkställas omedelbart. Detta innebär att de ska verkställas så snart som möjligt. Ett visst dröjsmål kan godtas i väntan på beslut i frågan om inhibition om Försäkringskassan har framställt yrkande om det. Kravet på att domar ska verkställas omedelbart gäller även i de fall det är fråga om komplicerade tolkningar av rättsläget.

Den nu aktuella domen kom till Försäkringskassan den 20 juli 2009 och överklagades först den 1 september 2009. Detta är givetvis inte acceptabelt och Försäkringskassan beklagar det inträffade.

AA kommenterade remissvaret.

Bedömning

Enligt 20 kap. 13 § tredje stycket lagen (1962:381) lagen om allmän försäkring ska domstols beslut gälla omedelbart, om inte annat har föreskrivits i beslutet eller bestäms av den domstol som har att pröva beslutet.

Att ett beslut gäller omedelbart innebär inte endast att det är verkställbart utan också att det ska verkställas så snart som möjligt. Ett visst dröjsmål med verkställigheten kan dock godtas i väntan på beslut i inhibitionsfrågan om Försäkringskassan har framställt yrkande härom (se bl.a. Försäkringskassans vägledning 2001:7, Version 7, s. 43 samt JO:s beslut den 10 februari 2009 i ärende dnr 15-2008 och ärende dnr 4805-2007). Detta förutsätter emellertid att inhibitionsyrkandet väcks snarast; i annat fall ska domen verkställas. Regelsystemet ger således inte utrymme för Försäkringskassan att, på det sätt som här skett, skjuta upp frågan om överklagande och inhibition utan att samtidigt påbörja verkställig-

heten. Verkställigheten har även i övrigt dragit ut på tiden. Försäkringskassan förtjänar kritik för sin hantering av ärendet.

Det ankommer inte på JO att pröva frågor om skadestånd.